

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Механіко – математичний факультет
Кафедра економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

О. А. Кузнецова

26 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР ДЛЯ МАГІСТРІВ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Ступінь магістра

Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини

2020 – 2021 навчальний рік

Розробник: Стройко Тетяна Володимирівна, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та економіки, доктор економічних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та економіки

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри (Стройко Т.В.)

«26» серпня 2020 р.

Анотація

Програма практичного семінару для магістрів «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за II (магістерським) рівнем за освітньо-професійною програмою спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Теоретичні знання студентів отримані під час участі в семінарах повинні створити чітке уявлення про сучасні проблеми та основні напрями розвитку світового господарства та місця України в цьому процесі. Вивчення цього курсу важливе з точки зору розуміння національних інтересів України та перспектив її розвитку.

Програма семінару для магістрів «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» ґрунтується на знаннях глобальної економіки, торгової політики та комерційної дипломатії, управління міжнародною конкурентоспроможністю.

Ключові слова: міжнародні економічні відносини, світове господарство, національні інтереси, інтеграція, глобалізація.

Annotation

The program of the practical seminar for masters "Actual problems of the world economy and international economic relations" is developed in accordance with the standard of higher education at the II (master's) level in the educational-professional program of specialty 292 "International Economic Relations".

Theoretical knowledge of students obtained during the seminars should create a clear idea of current problems and the main directions of development of the world economy and the place of Ukraine in this process. The study of this course is important in terms of understanding the national interests of Ukraine and the prospects for its development.

The program of the seminar for masters "Actual problems of the world economy and international economic relations" is based on knowledge of the global economy, trade policy and commercial diplomacy, management of international competitiveness.

Key words: international economic relations, world economy, national interests, integration, globalization.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 7	Галузь знань: 29 Міжнародні відносини	Фахова підготовка
	292 Міжнародні економічні відносин	
Загальна кількість годин - 210		292 Міжнародні економічні відносин
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента–6 год.	Ступінь магістра	-.
		Практичні, семінарські 26 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/	Ступінь магістра	Лабораторні - год.
		Самостійна робота 184год.
		Індивідуальні завдання: - год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 210 год.: 26 год. - аудиторні заняття, 184 год. – самостійна робота (13 %/87 %)/

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: формування у студентів розуміння умов, факторів та механізмів формування сучасних проблем розвитку світового господарства та різних підходів до їх вирішення.

Завдання курсу:

- аналізі літературних джерел та методів дослідження;
- розуміння визначальних та специфічних інтересів України в сучасній геополітиці;
- розкриття механізмів вирішення основних проблем України в галузі міжнародних економічних відносин;
- вивчення понятійного і категоріального апарату.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **компетентностями:**

Передумови для вивчення дисципліни:

Глобальна економіка, торгова політика та комерційна дипломатія, управління міжнародною конкурентоспроможністю.

Навчальна дисципліна складається з 7-ми кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

1.Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 4. Здатність працювати в команді

II. Фахові:

ФК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК 2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

ФК 11Здатність застосовувати кумулятивні знання, наукові досягнення, інформаційні технології при здійсненні досліджень у сфері міжнародних економічних відносин.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Наукова методологія

Тема 2. Генетично-структурні зв'язки – теоретична основа аналізу світового господарства

Тема 3. Світогосподарські аспекти в методології класичної економічної науки

Тема 4. Методологія неокласичної економічної науки в дослідженні світогосподарських проблем кінця XIX- першої половини XX ст.

Тема 5. Методологія постнеокласичної економічної науки в умовах геоекономічних трансформацій кінця XX – початку XXI ст.

Тема 6. Макроекономічні виміри СГ і МЄВ

Тема 7. Мікроекономічний інструментарій дослідження СГ і МЄВ

Тема 8. Методологічні основи дослідження міжнародного виробництва

Тема 9. Методологічні основи дослідження міжнародної міграції робочої сили

Тема 10. Теоретичні засади міжнародного поділу праці та інтернаціоналізації економіки

Тема 11. Методологія геоекономіки

Тема 12. Методологія глобальних трансформаційних процесів

Тема 13. Методологія міжнародних інтеграційних процесів

Тема 14. Методологія міжнародної економічної політики

Тема 15. Структурні та функціональні виміри міжнародної економічної політики

Тема 16. Теоретичні засади міжнародної координації економічної політики

Тема 17. Методологія гравітаційного моделювання міжнародних економічних відносин

Тема 18. Методологічні виміри економічної глобалізації

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Основи наукової методології

Тема 1. Наукова методологія

Сутність наукової методології. Методологічні принципи теоретичного аналізу. Особливості застосування методології в науковому пізнанні та в практичній діяльності. Генезис методологічної науки. Основні риси методології постмодерну. Фільтри в пізнанні та в застосуванні наукових результатів. Методологія як складна багаторівнева система. I – й рівень (вищий) – філософський рівень, чи рівень філософської методології: загальні принципи пізнання і категоріальний устрій науки в цілому (структурні компоненти), а також система філософського знання (функціональні компоненти). II-й рівень - загальнонаукова методологія, чи рівень методології загальнонаукових принципів дослідження: теоретичні концепції, що застосовуються до всіх чи більшості наукових дисциплін; III-й рівень - конкретнонаукова методологія, чи рівень конкретнонаукової методології. Являє собою сукупність методів, принципів дослідження і процедур, що застосовуються в тій чи іншій спеціальній науковій дисципліні.

Тема 2. Генетично-структурні зв'язки – теоретична основа аналізу світового господарства

Сутність генетичних і структурних зв'язків, якісний і кількісний аспекти системи міжнародних економічних відносин. Головні тенденції розвитку світового господарства. Міжнародна виробничо-інвестиційна сфера. Ринкова структура міжнародної економічної системи. Світовий ринок товарів і послуг, глобальний фінансовий ринок, міжнародний ринок праці, ринок технологій, ноу-хау, патентів, ліцензій. Структурні рівні економічної взаємодії в межах світового господарства: мега-, мета-, макро- і мікро рівні - міжнародний, регіональний, національний рівні, рівень підприємства чи фірми. Суперечності світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин. Системність і структурність складових міжнародних економічних відносин. Субстанціональна (гносеологічна) основа світогосподарських зв'язків.

Кредит 2. Методологія та її вплив на макроекономічні виміри

Тема 3. Світогосподарські аспекти в методології класичної економічної науки

Поняття СГ і МЄВ у працях класиків економічної науки (поділ праці, торгівля, ціни, платіжний баланс, обмінний курс). Суть класичної науки. Предмет класичної

політекономії. Метод класичної економічної науки. Класична економічна методологія. Класичний тип наукової раціональності. Принципи класичної політекономії. Методологічні підходи щодо предмету і методу економічної науки. Фундаменталізм - унітарний непорушний моноліт центр-базис та похідні від нього одиниці знання. Фіналізм. Імперсональність. Абсолютизм. Наївний реалізм. Субстанціальність. Динамізм. Суматизм. Есенціалізм. Аналітизм. Механіцизм. Кумулятивізм. А.Сміт, Д.Рікардо і Дж.С.Мілль про основи класичної політичної економії. Функціональна структура класичного наукового економічного знання: теоретичне знання; емпіричне знання (сукупність фактів, що отримали тлумачення в рамках відповідної теорії, які становлять її емпіричний базис); онтологічне знання, що складається з узагальнених уявлень про предметну область, узгоджених з широкими світоглядними установками.

Тема 4. Методологія некласичної економічної науки в дослідженні світогосподарських проблем кінця XIX- першої половини XX ст.

Основні риси некласичної науки. Ядро некласичної економічної науки. Головні течії некласичної економічної думки. Трансформація економічної методології в умовах 3-ої глобальної наукової революції. Некласична наука кінця XIX середини XX століття. Некласичний інструментарій економічного аналізу. Методологічні підходи Є.Слущкого в роботі “Теорія граничної корисності”. Перша, друга і третя глобальні наукові революції в природознавстві та формування і розвиток класичної науки. Три школи некласичної економічної думки: австрійська, лозаннська і англо-саксонська. Закон спадної граничної корисності. Головні течії некласичної економічної думки: маржиналізм, інституціоналізм, кейнсіанство, неокласицизм, марксизм, неокласичний синтез. Некласичні (неокласичні) трактування зовнішньої торгівлі та монетарних відносин. Методологічні засади системності світового господарства на межі XIX-XX століть. Структурні елементи СГ і МEB.

Кредит 3. Макроекономічні виміри СГ і МEB

Тема 5. Методологія постнекласичної економічної науки в умовах геоекономічних трансформацій кінця XX – початку XXI ст.

Постнекласична економічна парадигма. Засоби та інструменти економічного аналізу СГ і МEB на рубежі 2 і 3 тисячоліть. Методологічні принципи постнекласичного економічного аналізу. Взаємозв'язок 4-ої глобальної наукової революції та постнекласичного типу наукової раціональності. Основні причини і фактори розвитку програмно –ігрових підходів в економічних дослідженнях СГ і МEB. Три типи методологічних рамок: граничні, обширні та робочі. Граничні рамки та межі когнітивного світу, межі граничної онтології (об’єкт дослідження). Обширні рамки і способи та напрями об’єктивації (предметизації) дослідження. Робочі рамки та оперативне поле і методи дослідження. Інструментарій економічного аналізу на початку XXI ст.: системи,що ускладнюються (синергетика); вірогіднісно-ігрові підходи, революція раціональних очікувань.

Тема 6. Макроекономічні виміри СГ і МEB

Основні етапи розвитку макроекономіки. Методологічна парадигма макроекономіки. Макроекономічні оцінки предметної онтології СГ і МEB. Методологічні принципи макроекономіки в дослідженні СГ і МEB. Базові методологічні засади макроекономіки. Основні етапи розвитку макроекономіки. Парадигма міжнародної макроекономіки (відкрита економіка). Епістемологічний устрій (зміст) міжнародної макроекономіки. Методологічна парадигма макроекономіки. Неокласична методологія. Основи загальної рівноваги сформульовані Л.Вальрасом. Базова онтологічна позиція Кейнса. Основні макроекономічні школи в контексті методології. Неокласична теорія рівноваги. IS-LM модель. Макроеконометрична модель. Теорія зростання. Нові класики. Нові кейнсіанці. Раціональні очікування. Дві основні онтологічні позиції: неокласична та посткейнсіанська. Основні елементи системи критичного реалізму. Три рівні посткейнсіанського макроекономічного аналізу: реальний (Світ 1), який завжди розгортається в історичному

контексті як фактична даність; аналітичний (Світ 2), де теорії та моделі формулюються і стикаються з реальністю через емпіричні тести; специфічний (Світ 3), контекстзалежний, що розглядає макроекономічний розвиток як залежний шлях (path-dependent). Два типи методологій макроекономіки. Посткейнсіанська методологія-критичний реалізм. Методологія загальної рівноваги – гіпотетико-дедуктивна (неокласична).

Кредит 4. Мікроекономічний інструментарій

Тема 7. Мікроекономічний інструментарій дослідження СГ і МЕВ

Зміст мікроекономіки. Основні методологічні положення мікроекономіки. Інструментарій мікроекономічного аналізу. Методологічні концепції мікроекономічного аналізу. Генезис мікроекономічного аналізу. Базові поняття мікроекономіки. Методологія експериментальної економіки. Економіка ринків та модель загальної рівноваги в дослідженні теорії міжнародних економічних відносин. Закономірності попиту і пропозиції на товари і фактори виробництва, механізм ціноутворення та розподілу доходів.

Тема 8. Методологічні основи дослідження міжнародного виробництва

Суть міжнародного виробництва. Основні концепції міжнародного виробництва. Теорія розташування Вебера. Модель співвідношення факторів виробництва Гекшера–Оліна. Теорія „ринкової влади” Гаймера. Теорія циклу життя продукту. Теорія інтерналізації та трансакційних витрат. Еклектична парадигма міжнародного виробництва Дж. Даннінга. Суть і принципи діяльності ТНК. Економічна природа фірми (ТНК). Ступінь інтернаціоналізації ТНК. Горизонтальна інтеграція ТНК. Вертикальна інтеграція ТНК. Рух капіталу в системі ТНК. Передача технології в системі ТНК.

Тема 9. Методологічні основи дослідження міжнародної міграції робочої сили

Онтолого-епістемологічний зміст міжнародної міграції робочої сили. Методи вимірювання впливу міграції робочої сили на національний економічний розвиток. Ефективність міжнародної міграційної політики Концепції і моделі міжнародної міграції робочої сили. Економічні результати міжнародної трудової міграції. Особливості моделювання міграційної політики. Міграція робочої сили та міграційна політика в Україні.

Неокласична економічна макрорівнева теорія міграції. Мікроекономічна теорія індивідуального вибору; теорія «поштовху—притягання; теорія світових систем; теорія соціальних мереж; теорія дуального ринку праці; теорія сукупної причинної зумовленості; синтетична теорія міжнародної міграції. Методи вимірювання впливу міграції робочої сили на національний економічний розвиток. Ефективність міжнародної міграційної політики.

Кредит 5. Методологія геоekonomіки

Тема 10. Теоретичні засади міжнародного поділу праці та інтернаціоналізації економіки

А.Сміт про теоретичні підвалини поділу праці . Сучасні трактування міжнародного поділу праці. Основні чинники, які впливають на розвиток міжнародного поділу праці. Внутрішні фактори: науково-технологічні, соціально-економічні та природно-географічні; зовнішні: геоekonomічні, інституційні та регіонально-інтеграційні.

Міжнародний поділ праці загального типу, частковий та одиничний поділ праці. Економічна взаємозалежність країн. Новий міжнародний поділ праці. Новітній (глобальний) міжнародний поділ праці. Вертикальний і горизонтальний міжнародний поділ праці. Внутрішньогалузевий поділ праці, міжгалузевий поділ праці. Чотири історичні періоди. Інтернаціоналізації виробництва і обігу. Інтернаціоналізація науково-дослідної діяльності.

Тема 11. Методологія геоekonomіки

Методологічні засади аналізу геоekonomічних процесів. Системний аналіз у геоekonomічних дослідженнях. Міжнародна політекономія – теоретична основа геоekonomічного розвитку. Геоekonomічний підхід в методології дослідження міжнародної

економічної системи. “Методологічний дискурс геоекономіки”. Сутність глобального економічного дискурсу. Основні риси сучасної геоекономічної системи. Шляхи становлення парадигми глобальної економіки. Основні геоекономічні виміри України.

Тема 12. Методологія глобальних трансформаційних процесів

Основні методологічні підходи до аналізу трансформаційних процесів (методологія і теорія соціальних змін; методологія розвитку; еволюційна парадигма; концепція структурної ієрархії). Трансформація як наукове поняття. Зміст трансформаційних процесів. Елементи теорії ринкових реформ. Методологічні основи трансформації економічних систем. Основні моделі трансформації сучасних економічних систем. Методологічні принципи наукового пізнання та практичної реалізації трансформаційних процесів. Концептуальні альтернативи глобальних трансформацій.

Кредит 6. Методологія МЄВ

Тема 13. Методологія міжнародних інтеграційних процесів

Теоретичні та методологічні основи аналізу міжнародних інтеграційних процесів. Основні концепції міжнародної економічної інтеграції (ринкова, ринково-інституційна, структурна (структуралістська). Альтернативні концепції міжнародної економічної інтеграції. Основні методи здійснення міжнародної економічної інтеграції: інституційний та функціональний. Методологія гармонізації, координації та уніфікації економічної політики в рамках інтеграційного об'єднання.

Методологічні засади визначення наслідків міжнародних інтеграційних процесів. Базове рівняння моделі зовнішнього ефекту європейської інтеграції та його основні параметри.

Тема 14. Методологія міжнародної економічної політики

Міжнародна економічна політика (МЄП), як глобальне поняття. Основні передумови становлення міжнародної економічної політики. Структурна онтологія міжнародної економічної політики: лібералізація і протекціонізм, вплив політичних факторів на процеси економічної глобалізації, функціонування міжнародних економічних організацій та інші форми міжнародних економічних відносин. Світосистемний підхід, теорії гегемоніальної стабільності, проблеми міжнародного економічного співробітництва, глобального управління (global governance) в системі міжнародної економічної політики. Три рівні правил МЄП: наднаціональні закони і постанови; національні правові норми та національні закони великих держав. Головні інструменти МЄП.

Тема 15. Структурні та функціональні виміри міжнародної економічної політики

Основні передумови міжнародної економічної політики. Головні принципи МЄП. Основні концепції та структурні рівні МЄП. Теоретична основа МЄП. Взаємозв'язок національної та міжнародної економічної політики. Суб'єкти, об'єкти та механізми МЄП. Міжнародна економічна політика як продовження державної (національної) економічної політики в міжнародних відносинах, у глобальному середовищі. Основні концепції та структурні рівні МЄП: мега-, мета-, макро-, мезо-, та мікрорівні.

Кредит 7. Методологія глобалізації

Тема 16. Теоретичні засади міжнародної координації економічної політики

Суть міжнародної координації економічної політики (МКЄП). Основні форми міжнародної координації економічної політики. Міжнародні та глобальні виміри координації економічної політики. Причини і фактори міжнародної координації економічної політик. Інституційні механізми координації економічної політики. Інструментарій теорії ігор в координації економічної політики. Передумови координації економічної політики в Україні. Суть міжнародної координації економічної політики. Основні форми міжнародної координації економічної політики: централізована та децентралізована. Дискреційна форма координації МЄП.

Тема 17. Методологія гравітаційного моделювання міжнародних економічних відносин

Поняття гравітаційної моделі. Загальна характеристика гравітаційної моделі. Суть класичної гравітаційної теорії Стюарта. Гравітаційні моделі в міжнародних економічних відносинах. Гравітаційне рівняння міжнародної торгівлі. Гравітаційна інтерпретація міжнародної мобільності факторів виробництва. Гравітаційне моделювання міжнародних інвестицій та міграції робочої сили. Бігравітаційна модель міжнародної економічної інтеграції України.

Тема 18. Методологічні виміри економічної глобалізації

Визначення глобалізації. Три наукові концепції глобалізації: структуралістська, кон'юнктурна, конструктивістська. Архаїчна, протогобалізація, модерна та постколоніальна глобалізація. Основні актори глобалізації; міжнародні організації: (Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО), Міжнародна організація праці (МОП), Світова організація торгівлі (СОТ); країни «великої вісімки»; регіональні економічні і фінансові організації; багатонаціональні корпорації; інституціональні інвестори (пенсійні та інвестиційні фонди, страхові компанії); неурядові організації; великі міста; окремі видатні особистості (науковці, лауреати Нобелівської премії, університетські професори, відомі фінансисти, підприємці та ін.). Індикатори глобалізаційного процесу: головні, додаткові, експериментальні. Методологічні підходи щодо визначення місця України в процесах економічної глобалізації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Основи наукової методології						
Тема 1. Наукова методологія Особливості застосування методології в науковому пізнанні та в практичній діяльності.. Методологія як складна багаторівнева система.	15	-	2	-	-	13
Тема 2. Генетично-структурні зв'язки – теоретична основа аналізу світового господарства Сутність генетичних і структурних зв'язків, якісний і кількісний аспекти системи міжнародних економічних відносин.. Структурні рівні економічної взаємодії в межах світового господарства: мега-, мета-, макро- і мікро рівні - міжнародний, регіональний, національний рівні, рівень підприємства чи фірми. Суперечності світового господарства.	15	-	2	-	-	13
Кредит 2. Методологія та її вплив на макроекономічні виміри						
Тема 3. Світогосподарські аспекти в методології класичної економічної науки Класичний тип наукової раціональності. Фундаменталізм - унітарний непорушний моноліт центр-базис та похідні від нього одиниці знання. Функціональна структура класичного наукового економічного знання: теоретичне знання; емпіричне знання; онтологічне знання,.	15	-	2	-	-	13
Тема 4. Методологія неklasичної економічної науки в дослідженні світогосподарських проблем кінця XIX-першої половини XX ст. Основні риси неklasичної науки. Ядро неklasичної економічної науки. Головні течії неklasичної економічної думки. Трансформація економічної методології в умовах 3-ої глобальної наукової революції. Некласична наука кінця XIX середини XX століття. Некласичний інструментарій економічного аналізу.	15	-	2	-	-	13
Кредит 3. Макроекономічні виміри СГ і МEB						
Тема 5. Методологія постнеklasичної економічної науки в умовах геоекономічних трансформацій кінця XX – початку XXI ст. Постнеklasична економічна парадигма. Засоби та інструменти економічного аналізу СГ і МEB на рубежі 2 і 3 тисячоліть.	15	-	2	-	-	13

Методологічні принципи постнекласичного економічного аналізу. Взаємозв'язок 4-ої глобальної наукової революції та постнекласичного типу наукової раціональності.						
Тема 6. Макроекономічні виміри СГ і МЕВ. Макроекономічні оцінки предметної онтології СГ і МЕВ. Методологічні принципи макроекономіки в дослідженні СГ і МЕВ. Парадигма міжнародної макроекономіки (відкрита економіка). Дві основні онтологічні позиції: неокласична та посткейнсіанська. Основні елементи системи критичного реалізму. Два типи методологій макроекономіки. Посткейнсіанська методологія-критичний реалізм. Методологія загальної рівноваги – гіпотетико-дедуктивна (неокласична).	15	-	2	-	-	13
Кредит 4. Мікроекономічний інструментарій						
Тема 7. Мікроекономічний інструментарій дослідження СГ і МЕВ Методологічні концепції мікроекономічного аналізу. Економіка ринків та модель загальної рівноваги в дослідженні теорії міжнародних економічних відносин. Закономірності попиту і пропозиції на товари і фактори виробництва, механізм ціноутворення та розподілу доходів.	15	-	2	-	-	13
Тема 8. Методологічні основи дослідження міжнародного виробництва Основні концепції міжнародного виробництва. Теорія розташування Вебера. Модель співвідношення факторів виробництва Гекшера–Оліна. Теорія „ринкової влади” Гаймера. Теорія циклу життя продукту. Теорія інтерналізації та трансакційних витрат.	15	-	2	-	-	13
Кредит 5. Методологія геоekonomіки						
Тема 9. Методологія геоekonomіки Методологічні засади аналізу геоekonomічних процесів. Системний аналіз у геоekonomічних дослідженнях. Геоekonomічний підхід в методології дослідження міжнародної економічної системи. Основні риси сучасної геоekonomічної системи. Шляхи становлення парадигми глобальної економіки. Основні геоekonomічні виміри України.	15	-	2	-	-	13
Тема 10. Методологія глобальних трансформаційних процесів Основні	15	-	2	-	-	13

методологічні підходи до аналізу трансформаційних процесів. Елементи теорії ринкових реформ. Основні моделі трансформації сучасних економічних систем. Методологічні принципи наукового пізнання та практичної реалізації трансформаційних процесів. Концептуальні альтернативи глобальних трансформацій.						
Кредит 6. Методологія МЄВ						
Тема 11. Методологія міжнародних інтеграційних процесів. Теоретичні та методологічні основи аналізу міжнародних інтеграційних процесів. Основні концепції міжнародної економічної інтеграції. Альтернативні концепції міжнародної економічної інтеграції. Методологія гармонізації, координації та уніфікації економічної політики в рамках інтеграційного об'єднання.	15	-	2	-	-	13
Тема 12. Структурні та функціональні виміри міжнародної економічної політики Основні передумови міжнародної економічної політики. Взаємозв'язок національної та міжнародної економічної політики. Міжнародна економічна політика як продовження державної (національної) економічної політики в міжнародних відносинах, у глобальному середовищі. Основні концепції та структурні рівні МЄП: мега-, мета-, макро-, мезо-, та мікрорівні.	15	-	2	-	-	13
Кредит 7. Методологія глобалізації						
Тема 13. Теоретичні засади міжнародної координації економічної політики. Суть міжнародної координації економічної політики (МКЄП). Міжнародні та глобальні виміри координації економічної політики. Інституційні механізми координації економічної політики. Передумови координації економічної політики в Україні.	15	-	1	-	-	14
Тема 14. Методологічні виміри економічної глобалізації. Три наукові концепції глобалізації: структуралістська, кон'юнктурна, конструктивістська. Архаїчна, протогобалізація, модерна та постколоніальна глобалізація. Методологічні підходи щодо визначення місця України в процесах економічної глобалізації.	15	-	1	-	-	14
Усього годин:	210	-	26	-	-	184

**4. Теми лекційних занять
(не передбачено навчальним планом)**

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Наукова методологія	4
2.	Тема 2. Генетично-структурні зв'язки – теоретична основа аналізу світового господарства	4
3.	Тема 3. Світогосподарські аспекти в методології класичної економічної науки	2
4.	Тема 4. Методологія некласичної економічної науки в дослідженні світогосподарських проблем кінця ХІХ- першої половини ХХ ст.	4
5.	Тема 5. Методологія постнекласичної економічної науки в умовах геоекономічних трансформацій кінця ХХ – початку ХХІ ст.	2
6	Тема 6. Макроекономічні виміри СГ і МЄВ.	2
7	Тема 7. Мікроекономічний інструментарій дослідження СГ і МЄВ	2
8	Тема 8. Методологічні основи дослідження міжнародного виробництва	4
9	Тема 9. Методологія геоекономіки	2
10	Тема 10. Методологія глобальних трансформаційних процесів	2
11	Тема 11. Методологія міжнародних інтеграційних процесів.	2
12	Тема 12. Методологія міжнародної економічної політики	2
13	Тема 13. Теоретичні засади міжнародної координації економічної політики.	1
14	Тема 14. Методологічні виміри економічної глобалізації.	1
	Разом:	26

**5. Теми практичних занять
(не передбачено навчальним планом)**

**6. Теми лабораторних занять
*Не передбачено навчальним планом***

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Наукова методологія	13
2.	Тема 2. Генетично-структурні зв'язки – теоретична основа аналізу світового господарства	13
3.	Тема 3. Світогосподарські аспекти в методології класичної економічної науки	13
4.	Тема 4. Методологія некласичної економічної науки в дослідженні світогосподарських проблем кінця ХІХ- першої половини ХХ ст.	13
5.	Тема 5. Методологія постнекласичної економічної науки в умовах геоекономічних трансформацій кінця ХХ – початку ХХІ ст.	13

6	Тема 6. Макроекономічні виміри СГ і МЄВ.	13
7	Тема 7. Мікроекономічний інструментарій дослідження СГ і МЄВ	13
8	Тема 8. Методологічні основи дослідження міжнародного виробництва	13
9	Тема 9. Методологія геоелекономіки	13
10	Тема 10. Методологія глобальних трансформаційних процесів	13
11	Тема 11. Методологія міжнародних інтеграційних процесів.	13
12	Тема 12. Методологія міжнародної економічної політики	13
13	Тема 13. Теоретичні засади міжнародної координації економічної політики.	14
14	Тема 14. Методологічні виміри економічної глобалізації.	14
Разом:		184

8 . Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Студентам пропонується підготовка рефератів-доповідей з презентацією.

Структура ІНДЗ (орієнтовна):

- вступ – зазначається тема, мета, завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаної літератури.

9.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно
 Студенту виставляється дуже добре,
 Студенту виставляється добре,
 Студенту виставляється достатньо,
 Студенту виставляється задовільно,

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 250 до 700 балів (за 7 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Поточне оцінювання та самостійна робота	Теми	Бали
	T1	50
	T2	50
	T3	50
	T4	50
	T5	50
	T6	50
	T7	50
	T8	50
	T9	50
	T 10	50
	T 11	50
	T 12	50
	T 13	50
	T 14	50
Накопичувальні бали/сума	700/100	

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах.

11. Методи навчання

Для засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності;
- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

I. *Словесні методи навчання* (розповідь, лекція, бесіда і ін.)

1. Розповіді (усна розповідь викладання навчального матеріалу, яка не переривається питаннями навчаємих: розповідь-вступ, розповідь-викладання, розповідь-висновок.

2. Навчальна лекція(викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповіді, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень).

3. Бесіда(організується з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять учнів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності.).

II. *Наочні методи навчання*(візуальне сприймання дійсності).

III. *Практичні методи навчання* (постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети).

IV. *Індуктивні методи навчання*(викладаються спочатку факти, демонструється досвід, наочність, організується виконання вправ, поступово підводячи до узагальнень, визначення понять, формулювання законів).

V. *Дедуктивні методи навчання*(повідомляється загальне положення, формулу, закон, а після цього поступово починається наведення приватних прикладів, більш конкретні задачі.).

VI. *Репродуктивні методи навчання*(застосування за зразком раніше або щойно придбаних знань, відпрацьовування практичних вмій і навиків).

VII. *Проблемно-пошукові методи*(створюється проблемна ситуація (ставиться питання, пропонується задача, експериментальне завдання), організується колективне обговорення можливих підходів до рішення проблемної ситуації, стимулюється висунування гіпотез, тощо.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Гальчинський А.С. Економічна методологія. Логіка оновлення. – К., 2010.
2. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація). За ред. А.А.Мазаракі. – К., 2010.
3. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 602 с
4. Канке В.А. Философия экономической науки. – Москва, 2007.
5. Кочетов Э.Г. Геоэкономика. Освоение мирового экономического пространства. Москва, 2010.
6. Методология ММК: наука и эзотерика. – Москва, 2012.
7. Мочерний С.В. Методология економічного дослідження. – Львів, 2001.
8. Радіонова І.Ф. Методология наукових досліджень: прикладний аспект. – К., 2010.
9. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія. – К., 2008.
10. Чоха Ю.М., Козлов В.В., Яковлев Г.Л. Основи наукової діяльності. – К., 2011.

Допоміжна

1. Абель Э., Бернанке Б. Макроэкономика. Пер. с англ. – М., 2008.
2. Гальчинський А. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти. – К., 2006.
3. Гетманцева Н.Д. Методология наукових досліджень. –К., 2009.
4. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін. – К., 2008.
5. Добронравова І., Білоус Т., Комар О. Новітня філософія науки. К., 2009.
6. Добронравова І., Сидоренко Л. Філософія та методологія науки. – К., 2008
7. Історія економічних учень. За ред. Базилевича В.Д. – К., 2004.
8. Канке. В.А. Общая философия науки. М., 2009.
9. Колмыкова Л.И. Фундаментальный анализ финансовых рынков. – Москва, 2008.
10. Кун Т. Структура научных революций. Пер. с англ. – М., 1975.
11. Максютя М.Є. Філософія науки. – К., 2004
12. Менгер К. Основания политической экономии. – М. 2005.
13. Мэнкью Н. Г. Принципы макроэкономики. Пер. с англ. – М., 2008.

14. Методологічні положення зі статистики. Випуск другий. Том 2. –К., 2006.
15. .Методологічні проблеми економічної науки. К., 2009.
16. Милль Дж.С. Основы политической экономии с некоторыми приложениями к социальной философии. Пер. с англ. – М., 2007.
17. Л.І. Міхов, Л.Л.Кірова. Мікроекономіка. – Донецьк, 2006.
18. .Осипов Ю.М. Философия хозяйства. Тезисы. – Москва, 2006.
19. Поланьи К. Великая трансформация. Политические и экономические истоки нашего времени. Пер. с англ. СПб., 2002.
20. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения. Избранное. Пер. с англ. – М., 2007.
21. Рокоча В.В. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник/ В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2016. - 172 с.
22. Рокоча В.В. Гоекономіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навчальний посібник/ В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2017. - 352 с.
23. Самуэльсон П.,Нордхаус В. Микроэкономика. Пер. с англ., - М., 2008.
24. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Пер. з англ. – К., 2001.
25. Смит В. Экспериментальная экономика. Пер. с англ. – М., 2008.
26. Сотников В.И., Сотникова Ю.В. Микроэкономика в структурно-логических схемах. Харьков, 2008.
27. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навчальний посібник/ Т. В. Стройко. - К.: Кондор-Видавництво, 2016. - 249 с.
28. Туган-Барановський М.І. Політична економія. Курс популярний. – К., 1994.
29. Стеблій Г.Я., Горбачевська О.В. Методологічні проблеми структуризації економічної теорії. Львів, 2005.
30. Фейерабанд П. Избранные труды по методологии науки. Пер. с англ.- Москва, 1986.
31. Філіпенко А.С. Основы научных исследований. Конспект лекцій. К., 2004.
32. Ястремський О., Гриценко О. Основы мікроекономіки. – К., 2007.

13.Інформаційні ресурси

1. Персональний веб-ресурс Стройко Тетяни Володимирівни
<https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=135>